

בס"ד

פירושים

על

פרשת השבוע

בְּהַעֲלֹתְךָ

מתוך תורת

רבנו נחמן

מברסלב

בְּהֶעֱלֵתְךָ אֶת הַנִּזְרֹת אֶל מוֹל פְּנֵי

הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת

(במדבר ה, ב)

וְזֶהוּ (בְּמִדְבַר ה, ב): בְּהֶעֱלֵתְךָ אֶת הַנִּזְרֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת, הֵינּוּ שֶׁהִזְהִיר אֶת אֶהְרֹן הַכֹּהֵן שֶׁהוּא שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוֹנִיתָא שְׁעוּסָא לְקֶרֶב יִשְׂרָאֵל לְהַיְתַבְרָךְ עַל־יְדֵי שְׁמִמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם הָאֵרַת הַצִּדִּיק הָאֵמֶת בְּבַחֲנִית (אָבוֹת פ"א מ"ב) הוּי מִתְלַמְיָדֵי שֶׁל אֶהְרֹן אוֹהֵב שְׁלוֹם וְכוּ' וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה. וְזֶהוּ: 'בְּהֶעֱלֵתְךָ אֶת הַנִּזְרֹת, כְּשֶׁתִּרְצֶה לְהַעֲלוֹת וּלְהֵאִיר אֶת שִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנִית כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה' שֶׁהוּא בַּחֲנִית הַצִּדִּיק הָאֵמֶת, בַּחֲנִית מִשְׁחָה, שֶׁהוּא בַּחֲנִית פְּנֵי הַמְּנוּרָה, פְּנֵי הַתּוֹרָה, כִּי הוּא כָּלֵל מִכָּל הַשְּׁבַעִים הַפְּנִים לַתּוֹרָה וְעַל־כֵּן הוּא יָכוֹל לְהֵאִיר כָּל שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְעַל־כֵּן הִזְהִירוּ: אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת, שֶׁכָּל הַפְּתוּת שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל שְׁכָלוּלִים בְּשִׁבְעַת פְּתוֹת כָּלֵם יֵאִירוּ אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה, שֶׁכָּלֵם יְכוֹנּוּ דַעְתָּם אֶל הָאֵרַת הַצִּדִּיק הָאֵמֶת שְׁמִשְׁם מֵאִיר נִשְׁמוֹתֵיהֶם. (לְקוּטֵי הַלְכוֹת – הַלְכוֹת סְעוּדָה ה', אוֹת כ"ה)

אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שִׁבְעַת

הַנִּזְרוֹת

(במדבר ה, ב)

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּמִדְבַר ח) בְּהֶעֱלֵתְךָ אֶת הַנִּזְרֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה מְקֻשָּׁה זָהָב וְכוּ', אוֹר הַמְּנוּרָה זֶה בַּחֲנִית אוֹר הַצִּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא עֶקֶר אוֹר הַמֵּאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת מִכָּל שֶׁכֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכָל הָאוֹרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵם נִמְשָׁכִין מִמֶּנּוּ.

וְזֶהוּ: אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת. פְּנֵי הַמְּנוּרָה' זֶה בַּחֲנִית הַצִּדִּיק הָאֵמֶת הַרְבֵּי הָאֵמֶת שְׁבִדוֹר, 'שִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת' הֵם שְׁאָר הַצִּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים הַנִּמְשָׁכִים מִמֶּנּוּ כַּעֲנַפִּים מֵאֵילָן שֶׁהֵם בַּחֲנִית תְּלַמְיָדֵי (כְּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ לְעִנְיַן רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי וְהַחֲבֵרָא וְכוּ', עֵינִי שֵׁם (נִשְׂאָ קַמֵּד: פִּינְחָס רִנּוּ)). וְהִזְהִיר הַפְּתוּב, שֶׁכָּל שִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנִית כָּלְלִיּוֹת כָּל הַצִּדִּיקִים שְׁבִדוֹר, כָּלֵם יִהְיֶה הַשְּׁתַדְלוּתָם לְהֵאִיר אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה' – לְהַמְשִׁיךְ אוֹר הַצִּדִּיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם שֶׁהוּא הַיְחִיד בְּדוֹרוֹ, שֶׁהוּא בַּחֲנִית נִקְדַּת הָאֵמֶת שְׁבִין הַצִּדִּיקִים. שֶׁהַעֶקֶר לְהַמְשִׁיךְ אוֹרוֹ בְּעוֹלָם, שְׁעַל־יְדֵי זֶה יִתְמַקֵּן הַכָּל.

כִּי יֵשׁ כְּמֹה צִדִּיקִים אֲמִתִּיִּים וְכָלֵם אֵמֶת, אֲבָל יֵשׁ צִדִּיק שֶׁהוּא בַּחֲנִית נִקְדַּת הָאֵמֶת שְׁבִין הַצִּדִּיקִים, שֶׁהוּא עֶקֶר עֲצֵם הָאֵמֶת בַּחֲנִית אֶבֶן טוֹב, שֶׁהוּא עֶקֶר

הָאוֹר הַמֵּאִיר הָאֵמֶת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְכָל מִי שְׁצָרִיךְ לְקַבֵּל אֵמֶת צָרִיךְ לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, כִּי שְׁאָר כָּל הַצִּדִּיקִים מִכָּל שֶׁכֵּן שְׁאָר הַכְּשָׁרִים וְהָעוֹלָם, כָּלֵם הֵם בַּחֲנִית חַלּוּנוֹת אֲצִלוֹ (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּמָקוֹם אַחֵר שֵׁישׁ בְּאֵמֶת בַּחֲנִית אֶבֶן טוֹב וְחַלּוֹן, עֵינִי בְּסִימָן קי"ב). וְעַל־כֵּן הָאֵמֶת שֶׁל שְׁאָר הַצִּדִּיקִים אֵינּוּ יָכוֹל לְהַכְנִיעַ לְנִמְרֵי אֶת הַשֶּׁקֶר, כִּי אֶף־עַל־פִּי שֶׁהֵם מְכַנְיַעִים וּמְבַטְלִים לְפַעֲמִים אֵיזוֹה שֶׁקֶר, אֲבָל הוּא רַק לְפִי שְׁעָה, אֲבָל אַחֲר־כֵּן מִתְגַּבֵּר הַשֶּׁקֶר בְּשִׁקְרִים וְרַמְאוֹת יוֹתֵר וּמְקַלְקֵל זֶה הַתְּקוּן וְהָאֵמֶת שֶׁהַמְשִׁיךְ זֶה הַצִּדִּיק בְּעוֹלָם. וְלְפַעֲמִים מִתְגַּבֵּר אַחֲר־כֵּן הַסְּטֵרָא אַחְרָא וְהַשֶּׁקֶר עַל־יְדֵי הָאֵמֶת שֶׁל זֶה הַצִּדִּיק יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי יוֹנֵק מִזֶּה הָאֵמֶת וּמֵהַפְּכוֹ לְשִׁקְרֵי וְרַמְאוֹתָיו עַד שֶׁדִּיקָא עַל־יְדֵי זֶה הָאֵמֶת הוּא מִתְגַּבֵּר יוֹתֵר. וְכְמוֹ שְׂרָאֵינוּ בַּחוּשׁ כְּמֹה פְּעֻמִּים עִנְיָן זֶה. וְכְמוֹ שֶׁהִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל עַל זֶה בְּמִשְׁנָה (אָבוֹת פ"א): חֲכָמִים, הִזְהִירוּ בְּדַבְרֵיכֶם שְׂמָא תַּחֲבוּבוּ חוֹבֵת גְּלוּת וְכוּ' (וְכְמוֹ שְׁפָרַשׁ שֵׁם הַרַע"ב (ר' עוֹבְדִיָּה בְּרַטְנוֹרָא). וְכֵן רוֹאִים כְּמֹה פְּעֻמִּים.

אֲבָל הַצִּדִּיק הָאֵמֶת הַנִּזְלֵל שֶׁהוּא בַּחֲנִית נִקְדַּת הָאֵמֶת שְׁבִין הַצִּדִּיקִים, הוּא יוֹדַע מִכָּל זֶה וְהוּא יוֹדַע הָאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ עַד הַסּוּף, וְהוּא צוֹפֵה וּמַבִּיט עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל לְעִנְיַן מִשְׁחָה רַבְּנּוּ שֶׁהִיָּה יוֹדַע כָּל מַה שֶׁתְּלַמִּיד וְתִיק עֲתִיד לְחַדֵּשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה כב, א), וְהוּא יוֹדַע לְהַמְשִׁיךְ אֵמֶת כְּזֶה בְּעוֹלָם שְׂאִי אֶפְשֵׁר לְקַלְקְלוֹ בְּשׁוּם אֶפֶן. וְאֶף־עַל־פִּי שְׁעָלֵי מִתְגַּבְּרַת הַסְּטֵרָא אַחְרָא וְהַשֶּׁקֶר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר מֵעַל כָּל הַצִּדִּיקִים וּמַחְפָּה וּבּוֹדָה עָלָיו שִׁקְרִים שְׁלֵא עָלוּ עַל לְבוֹ. וְכְמוֹ שְׁמַצִּינוּ בְּכְמֹה דוֹרוֹת שְׁדִיקָא עַל הַצִּדִּיק הַיְחִיד בְּדָרָא הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה בְּיוֹתֵר, אֵמְרוּ עָלָיו שִׁקְרִים וְכֹזְבִים וְעֵלִילוֹת שְׁלֵא עָלוּ עַל דַּעְתּוֹ. וְהֵרָאִשׁוֹן הָיָה אֲבָרְהָם אֲבִינוּ שְׂאֵמְרוּ עָלָיו שֶׁהוּא מִין, כְּמוֹ שְׂמוּכָא בְּמִדְרַשׁ, שְׂאֵמְרוּ: בְּשִׁבִיל הַמִּין הַזֶּה בָּא הַרַעַב. וְכֵן מִשְׁחָה רַבְּנּוּ חִשְׁדוּהוּ בְּאֵשֶׁת אִישׁ וְכָל אַחַד קָנָא לְאֵשֶׁתוֹ מִמִּשְׁחָה, כְּמוֹ שֶׁהִבִּיאוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סְנֵהֲדָרִין קי). וְכֵן יִרְמִיָּהוּ חִשְׁדוּהוּ בְּאֵשֶׁת אִישׁ (בְּבָא קַמָּא טז:), וְכֵן בְּיוֹצֵא כְּזֶה עַל גְּדוּלֵי הַצִּדִּיקִים דְּוָקָא יַחֲדֵי הַדּוֹרוֹת אֵמְרוּ דְּבָרִים כְּאַלְהָה, אֲבָל סוּף כָּל סוּף דְּבָרֵיהֶם חַיִּים וְקַיָּמִים לְעַד וּלְנִצְחָה וְדְבָרֵי הַחוּלְקִים בְּטָלִים וּמְבַטְלִים, כִּי שִׁפְתֵי אֵמֶת תִּכּוֹן לְעַד. כִּי הַצִּדִּיק בַּחֲנִית נִקְדַּת הָאֵמֶת הַנִּזְלֵל הוּא מְמַשֵּׁיךְ אֵמֶת כְּזֶה בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא בַּחֲנִית שְׂרָשׁ תְּכֵלִית הָאֵמֶת, שְׁעַל־יְדֵי זֶה עֶקֶר בְּטוֹל הַשֶּׁקֶר בְּשְׂרָשׁוֹ כְּנִזְלֵל. וְעַל־כֵּן מִזְהִיר הַפְּתוּב שֶׁכָּל שִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת יֵאִירוּ אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה, שֶׁכָּל הַשְּׁתַדְלוּתָם שֶׁל כָּל הַצִּדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים הַכָּלוּלִים בְּשִׁבְעַת הַנִּזְרוֹת, כָּלֵם יִהְיֶה כָּל עוֹבְדָתָם לְהֵאִיר אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה, לְהַמְשִׁיךְ אוֹר

פני המנורה בעולם, שהוא בחינת אור הצדיק, שהוא נקדת עצם האמת שעל-ידו עקר בטול השקר לגמרי עד קצה אחרון כנ"ל.

וזהו: וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרח מקשה היא. ופרש רש"י: שלא תעשנה איברים איברים על-ידי חבור, כי אם עשת של כפר זהב היתה וכו'. הינו כי המנורה היתה בתכלית האחדות מחתיכה אחת, כי אמת הוא אחד. ואף-על-פי שיוצאין ממנה כפתורים ופרחים וגיעים משקדים הרבה וירך ופרחים וקנים, אף-על-פי-כן הכל נמשך מעשת זהב אחד, כי עקר האמת הוא אחד בתכלית האחדות. ואף-על-פי שמהאמת נמשכין התורה והמצוות וכל העולמות שיש בהם גונין ושנויים לאין מספר, אף-על-פי-כן בשרש הכל כלא אחד בחינת עד ירכה עד פרח מקשה היא, שהכל מעשת אחד, כי כלא אחד, שזה עקר האמת שהוא אחד. (לקוטי הלכות – הלכות בהמה וחיה טהורה ד', אות ל')

בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

(במדבר ה, ב)

כי הנשמה קרויה נר, כמו שכתוב (משלי כ): נר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי בטן. ועקר שרש הנשמה הוא בחינת רצון (כמובא בהלכות ערב). ועל-כן נקראת נפש, לשון רצון. ועל-כן נקראת נר, כי תקף הרצון הוא כמו נר דולק, בבחינת (שיר השירים ה): כי עזה כמות אהבה וכו', שהוא תקף הרצון והאהבה וההשתוקקות לה' יתברך ומבאר שם: רשפיה רשפי אש שלהבת יה, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכו', כי תקף האהבה והרצון לה' יתברך בוער כמו רשפי אש שלהבת יה שממנו גדלקין כל הנרות הקדושות בבחינת לאנהרא בוצינין לאדלקא שרגין, שזהו בחינת אור הנשמה שקרויה נר ה' שנדלקת ומאירה על-ידי תקף הרצון דקדשה הבויער לה' יתברך ברשפי אש שלהבת יה.

ועקר אור ונר הנשמה הוא שצריכין להאיר בכל מיני תקף החשך וצלמות, כי רק בשביל זה ירדה הנשמה לזה העולם להתלבש בגוף גשמי ועכור בזה, כי גשמיות הגוף והעולם הזה נקרא חשך ומעצם החשך לא היה אפשר להתקיים. ועל-כן הפלאכים ששירדו לזה העולם נכשלו מאד מאד כמו שאמרו רבותינו ז"ל, רק הנשמה נמשכת ממקום גבה מאד מרצון העליון, על-כן יש לה בח אם תרצה לעמד במלחמה זאת, כי אם תתגבר לאחזו בשרשה שהוא בחינת רצון, דהינו שלעולם לא תניח את הרצון הטוב בכל מה שיעבר עליו, על-ידי זה תוכל להתגבר לעולם נגד חשכת הגוף והעולם הזה, כי תקף הרצון הוא

בחינת אור ונר שמאיר להאדם בכל מיני חשך וצלמות בבחינת (תהלים יח) כי אתה תאיר נרי ה' אלקי יגיה חשכי, ועל-ידי זה (שם) כי בך ארוץ גדוד ובאלקי אדלג שור שאוכל להתגבר נגד כל הגדודים והתילות והומות ברזל הרוצים להפסיק חס ושלום ביני ובין אבי שבשמים, כי איך שהוא לבי בוער עדין ברשפי אש שלהבת יה לה' יתברך אשר מים רבים לא יוכלו לכבותה וכו'. וזה (שם קלט): גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר וכו', וכתוב (מיכה ז): אל תשמחי איבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי. והכל על-ידי תקף הרצון שהוא עקר קדשת הנשמה בשרשה שנקראת בשביל זה נר, כי היא מאירה כמו נר ממש שמאיר בכל מיני חשך.

וזה בחינת שבעת הנרות, כי הנשמה כלולה מכל השבע מדות כידוע. ויש שבעה מדות בקדשה, שהם כלל הכל, ואת זה לעמת זה יש שבע מדות רעות שזה בחינת שבע פרות הטובות ושבע פרות הרעות וכו', בחינת שבעה ימי טוב ושבעה ימי רע, והאדם בא לזה העולם בשביל להתנסות בזה שיעבר עליו כמה מיני חשך הפלולים בשבעה שהם בחינת שבע מדורי גיהנם שהאדם נענש בהם חס ושלום בשלא עמד בנסיון ונכשל בהם, שזה בחינת (דניאל ד): ושבעה עדין יחלפון עלוהי, ובפרט מי שרוצה להתחיל לכנס בעבודת ה' ולהתקרב באיזה התקרבות לה' יתברך, שכל מי שחותר ועוסק לנתק עצמו מהרע ולהתקרב אל הטוב, כמו כן מתגרים ומתגברים בו יותר ויותר, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ספד נב) כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו, וכמו שכתוב (תהלים קמב) בארץ זו אהלך טמנו פח לי. ועל זה צעק דוד (שם סט) טבעתי בין מצולה ואין מעמד וכו'. וכתוב (שם פח) שתני בבור תחתיות במחשבים במצולות וכו', וכן הרבה. ועל כל זה עקר העצה והתחבולה הוא התגברות הרצון דקדשה, שבשמהאדם מתחזק איך שהוא איך שהוא בכל מה שעובר עליו לבלי להניח את הרצון דקדשה ולהתחיל בכל יום מחדש ברצונות חזקים חדשים לה' יתברך וכו', אזי הרצון דקדשה שהוא עקר קדשת הנשמה כנ"ל מאיר לו כמו נר ממש שמאיר בכל מיני חשך שבעולם.

ועל-כן הם בחינת שבעת הנרות, כי צריכין להאיר בכל מיני חשך שכלולים בשבעה שמשם כל הנפילות שבעולם חס ושלום בבחינת כי שבע יפול צדיק וקם (משלי כד). כי כל אחד מישראל נקרא צדיק כמו שכתוב: ועמד ישראל כלם צדיקים. ובפרט מי שרוצה להתקרב אליו יתברך ובהכרח שיעבר עליו כמה וכמה מיני חשך כמעט בלי שעור, וכל קיומו בכל מיני נפילות חס ושלום הוא על-ידי

הַרְצוֹן שֶׁנִּקְרָא נֵר ה' שְׂכֵלוֹל מִבְּחִינַת שִׁבְעַת הַנְּרוֹת שְׂמַאִיר בְּכָל הַמּוֹדוֹת הַכְּלוּלִים בְּשִׁבְעָה לְעֵלוֹת מִכָּל הַנְּפִילוֹת מִחֻשָּׁף לְאוֹר גָּדוֹל בְּבַחֲיִנַת כִּי שִׁבְעַת יוֹפֵל צַדִּיק וְקָם שִׁיזְכָּה לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ט) הַצִּבְיָה עֲמוּדֶיהָ שִׁבְעָה, וּבַתְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט) שִׁבְעַת בְּיוֹם הַלְּלִיתִיךָ. אָבֵל אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לָזֶה כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׂמֻכָּשָׁרִים עֲצֻמוֹ לְצַדִּיקֵי אֲמַת שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּבַחֲיִנַת מוֹשֶׁה שֶׁנִּסְתַּלַּק בְּרַעְיוֹן דְּרַעְיוֹן בְּרַעְיוֹן שֶׁבְּרַעְיוֹנֹת שֶׁהוּא עוֹמֵד בֵּין שְׂמֻד לְרַעְיוֹן וְעוֹשֶׂה גֵרִים וּבְעֵלֵי תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם, כִּי מַעֲלָה אוֹתָם מִשְׂמֻד לְרַעְיוֹן, כִּי רַק הוּא מֵאִיר וּמִכְנִים תִּקְּףָה הַרְצוֹן דִּקְדָּשָׁה בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶפְלוּ אִם נָפַל חֵס וְשְׁלוֹם לְמָקוֹם שֶׁנָּפַל הוּא מִכְנִים בּוֹ גַּם בֶּן שִׁיתִּגְבֵּר בַּתְּקִיף הַרְצוֹן הַטּוֹב וְעַל־יְדֵי זֶה הוּא מַעֲלֵהוּ מִשְׂמֻד לְרַעְיוֹן; וְזֶהוּ בְּהַעֲלוֹתֶךָ אֶת הַנְּרוֹת — בְּשִׁתְּרֻצָּה לְהַדְּלִיק וּלְהַעֲלוֹת אֶת הַנְּרוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת נְפִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּבְעֵרוּ לָהּ יַתְבַּרְךָ וְנִרְם יִהְיֶה הוֹלֵךְ וּמֵאִיר בְּכָל מִינֵי חֻשָּׁף... אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוּרָה יֵאִירוּ שִׁבְעַת הַנְּרוֹת — פְּנֵי הַמְּנוּרָה זֶה בְּחִינַת הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת מוֹשֶׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּנֵי הַמְּנוּרָה שֶׁכָּל הַמְּנוּרָה הַטְּהוֹרָה שֶׁהֵם כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאִירִים מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא שָׂרֵשׁ כָּלֵם, וְעַל־כֵּן נִקְרָא פְּנֵי הַמְּנוּרָה... (לִיקוּמֵי הַלְכוֹת — הַלְכוֹת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר ה', אוֹת מ"ד)

בְּהַעֲלוֹתֶךָ אֶת הַנְּרוֹת

(במדבר ח, ב)

מִבְּאֵר בַּסְּפָרִים שְׂאוֹר נְרוֹת הַמְּנוּרָה הַטְּהוֹרָה, הֵם בְּחִינַת אוֹר הַתּוֹרָה, בְּחִינַת כִּי נֵר מִצְוֶה וְתוֹרָה אוֹר, כִּי הַתּוֹרָה כְּלוּלָה מִכָּל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁל נְבוּאָה, בְּחִינַת פְּנִים בְּפָנִים דְּבַר ה' עִמָּכֶם, דְּבַר ה' זֹו נְבוּאָה, שְׁעַל־יְדֵי זֶה עָקַר בְּרוּר הַמְּדַמָּה שְׁעַל־יְדֵי זֶה זֹכִינַן לְאִמּוּנָה שְׁלֵמָה, דִּהְיִינוּ אִמּוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁזֶה הַעָקֵר:

וְזֶה שֶׁנִּסְמָךְ פְּסוּק בְּהַעֲלֹתֶךָ אֶת הַנְּרוֹת לְפָסוּק; וּבְבֵא מוֹשֶׁה אֵל אֱהִל מוֹעֵד וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרָבִים וְכוּ'. הֵינּוּ, כִּי זֶה הַפְּסוּק מְדַבֵּר מִנְּבוּאוֹת מוֹשֶׁה שֶׁקָּבַל מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרָבִים. וְעַל־כֵּן נִסְמָךְ מִיַּד פְּסוּק בְּהַעֲלֹתֶךָ שֶׁהוּא מִצְוֹת הַדְּלָקַת נְרוֹת הַמְּנוּרָה, כִּי עָקַר מִצְוֹת הַדְּלָקַת נְרוֹת הַמְּנוּרָה הִיא בְּשִׁבִיל זֶה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אוֹר הַצַּדִּיק שֶׁהוּא אוֹר הַנְּבוּאָה לְכָל הָעוֹלָם כְּדֵי לְגַלּוֹת וּלְהָאִיר הָאִמּוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם. (הַלְכוֹת כְּבוֹד רַבּוֹ וְתַלְמִיד חֹסֵם ג', ח')

בְּהַעֲלוֹתֶךָ אֶת הַנְּרוֹת אֵל מוֹל וְכוּ'

יֵאִירוּ שִׁבְעַת הַנְּרוֹת

(במדבר ח, ב)

וְעַל־כֵּן נִסְמָךְ פְּרֻשַׁת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת הַמְּנוּרָה לְחֻנְכַּת

הַמְּשֻׁכָּן בְּפָרְשָׁה זֹאת. וְכֵן בְּפָרְשַׁת תְּצַוֶּה שֶׁנִּסְמָכָה מִיַּד אַחֵר כָּל מַעֲשֵׂה הַמְּשֻׁכָּן וְכֵלָיו הַנִּיאָמָר בְּפָרְשַׁת תְּרוּמָה, וְאַחֵר כְּךָ מִתְחִיל תִּכְרַף בְּמִצְוֹת הַדְּלָקַת נְרוֹת הַמְּנוּרָה, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר עַדִּין מִשּׁוֹם קְרִבְנוֹת רַק מִנְּרוֹת הַמְּנוּרָה, וּכְמִבְּאֵר בְּמְדַרְשִׁים עֲנִינַן זֶה לְעֲנִינַן גְּדֻלַּת מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה וְנִירוֹתֶיהָ. כִּי עָקַר כָּלֵל הַמְּשֻׁכָּן הִיא לְתַקֵּן חֲטָא הָעֵגֶל שֶׁהוּא עֲבוּדָה זְרָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְכָלֵל הַמְּשֻׁכָּן הוּא בְּחִינַת צַדִּיקָה, בְּחִינַת (שְׁמוֹת כה): מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי, כִּי צַדִּיקָה מִתַּקֵּן פָּנִים הַזְּקֵנִים הַפְּגוּמִים וְכוּ' וּמִגְּבִיר הַרְצוֹן דִּקְדָּשָׁה, כִּי מוֹשֶׁה רָאָה גְּדֻלַּת הַתְּנִירוֹת הַשְּׁטָן שִׁישׁ לוֹ בַּח כָּל כְּךָ לְהַתְּנִירוֹת בְּהָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם עַד אֲשֶׁר אַחֵר שֶׁהוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נִירוֹת כְּאֵלֶּה וְקָרַע לָהֶם אֶת הַיָּם וְכוּ' וְנָתַן לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה בְּקוֹלוֹת וּבְכָרִים וְכוּ' וּבְהַתְּנִילוֹת אֱלֻקוֹת נִירוֹת וּמְרַעִיד בְּזֶה וְכוּ' וְכוּ', וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אַחֵר כָּל אֵלֶּה הַכְּשִׁילֵם עַל־יְדֵי הָעֵרֶב רַב בְּפָנִים עֲבוּדָה זְרָה שֶׁל הָעֵגֶל שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׂמֻד, עַל־כֵּן כְּשִׁנְתְּרֻצָּה לָהֶם ה' יַתְבַּרְךָ בְּאַרְבָּעִים יְמֵי רַעְיוֹן הָאַחֲרוֹנִים מֵאֵלּוּל עַד יוֹם כְּפוּר צִוָּה לָהֶם לַעֲשׂוֹת מִשְׁכָּן, וְכָלֵל הַמְּשֻׁכָּן הוּא בְּחִינַת גְּדֻבַת לֵב, צַדִּיקָה, כְּדֵי לְחַזֵּק אֶת הַרְצוֹן דִּקְדָּשָׁה, כִּי בְּהַמְשָׁכֵן וּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ הָיוּ כָּל הַקְּרִבְנוֹת שֶׁבָּאוּ לְרַעְיוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא יט): לְרַעְיוֹנְכֶם תִּזְבְּחוּהוּ. וְעַל־כֵּן מִזְכִּיר בַּתְּחִלָּה תִּכְרַף וּמִיַּד פְּרֻשַׁת הַמְּנוּרָה בְּפָרְשַׁת תְּצַוֶּה וּבְפָרְשַׁת בְּהַעֲלוֹתֶךָ כִּנ"ל, כִּי זֶה הָעָקֵר שֶׁצָּרִיכִין לְהַגְבִּיר הַרְצוֹן בַּתְּקִיף גָּדוֹל כָּל כְּךָ עַד שִׁיאִיר לְעוֹלָם וְלֹא יִפְסַק בְּכָל מִינֵי חֻשָּׁף שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם כְּפִי מַה שֶׁהוּא, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה כִּנ"ל, בְּחִינַת לְהַעֲלוֹת נֵר תְּמִיד וְכִנ"ל, וְזֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן בְּכָל דוֹר וְדוֹר, שֶׁבְּכָל מַה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם עָקַר תִּקּוּנוֹ עַל־יְדֵי תִּכְרַף הַרְצוֹן, שְׁעַל־יְדֵי זֶה מַעֲלִים הַכָּל מִשְׂמֻד לְרַעְיוֹן. (הַלְכוֹת בְּרַכַּת הַשַּׁחַר — הַלְכוֹת ה', מ"ה)

מִקְשָׁה זֶהָב עַד־יְרֻכָּה עַד־פְּרָחָה

מִקְשָׁה הוּא

(במדבר ח, ד)

כִּי אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (בְּלִקוּמֵי תַנְיִנָא סִימָן מַח) שְׁצָרִיכִין לְהִיּוֹת עֹקְשָׁן גָּדוֹל בְּעֲבוּדַת ה'. וּמִי שֶׁהִתְחִיל מַעֲט בְּעֲבוּדַת ה' יוֹדַע זֹאת שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּאֲמַת כִּי אִם עַל־יְדֵי עֹקְשָׁנוֹת גָּדוֹל, כִּי הַרְבֵּה הַרְפַּתְקָאוֹת וְעֵלְיוֹת וִירִידוֹת צָרִיכִין לְעֵבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּלֵי שְׁעוֹר, וְאִם לֹא יִהְיֶה עֹקְשָׁן גָּדוֹל לְבָלֵי לְהַנִּיחַ עַל־יְדֵי זֶה מַעֲט עֲבוּדַתוֹ שֶׁהִתְחִיל, אֵי אֶפְשָׁר לוֹ שִׁישְׂאָר עַל עַמְדוֹ...

וְזֶה עָקַר הַהַתְּפָאָרוֹת שֶׁה' יַתְבַּרְךָ מִתְּפָאָר בְּיִשְׂרָאֵל,

כי ה' יתברך מתפאר מאד בהעזות והעקשנות של איש הישראלי שמפילין אותו בכל פעם, והוא מתחזק בכל עת והוא עקשן גדול, ואינו מניח להפיל עצמו בשום אופן. וזה עקר ההתפארותו יתברך בבחינת: תנו עז לאלקים על ישראל נאותו. עז זה בבחינת עזות ועקשנות של ישראל שהם עזים וחזקים בעבודתו, שעל ידי זה עקר קבלת התורה שהוא כלל ההתפארות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: מפני מה נתנה תורה לישראל, מפני שהן עזין (ביצה כה) על ידי זה על ישראל נאותו. דהינו נאות והתפארות, כי זה עקר ההתפארותו יתברך. וכמו שכתוב (תהלים פט): כי תפארת עצמו אתה, כי עקר ההתפארות הוא העזות והעקשנות...

וזה בחינת וזה מעשה המנרה מקשה זהב. מעשה המנרה זה בחינת כלל ההתפארות שה' יתברך מתפאר בישראל... ועל בן בנרות המנרה היה עדות שה' יתברך אוהב עמו ישראל ומשרה שכירתו בהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל על גר המערבי שהוא עדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל, שזה בחינת התפארות, שמחמת התפארותו ואהבתו בנו, הוא משרה שכירתו בתוכנו. נמצא שכל מעשי המנרה הוא בחינת התפארות שה' יתברך מתפאר בישראל. וזה בחינת כל הציורים הנפלאים שהיו במנרה: גביעים וכפתורים משקדים ופרחים וכו' כל זה מרמז על כמה מיני גוני ההתפארות שה' יתברך מתפאר בישראל שכלולים מנגיני סגיאין.

וכל אלו ההתפארות שהם בחינת מעשה המנרה אין זוכין כי אם על ידי עקשנות גדול שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה'. וזה בחינת וזה מעשה המנרה מקשה זהב. מקשה' – לשון עקשנות, שצריכין להיות עז וקשה בעבודת ה' בעקשנות גדול מאד. וזהו: עד ירכה עד פרחיה מקשה היא, דהינו שכל הציורים והפרחים שבמנרה עד ירכה עד פרחיה שהוא כלל ההתפארות של ישראל, הכל זוכין על ידי עקשנות דיקא בחינת עד ירכה עד פרחיה מקשה היא, הינו שכל עבודת איש הישראלי מתחלה ועד סוף שמפלים מקבל ה' יתברך התפארות שהוא בחינת מעשה המנרה, כל זה נעשה רק על ידי עקשנות בחינת עד ירכה עד פרחיה מקשה וכו' שמתחלה ועד סוף צריכין עקשנות ועזות גדול... (לקוטי הלכות – הלכות ברכת המזון ד', אות י"ב)

וזה מעשה המנרה מקשה זהב

(במדבר ה, ד)

וזה בחינת מעשה המנרה, שהוא בחינת התורה, כמו שכתוב (משלי י): כי גר מצוה ותורה אור

וכמוכא. וזה בחינת גר המערבי, שהוא עדות לכל ישראל, כי ממנו היה מתחיל ובו היה מסים (מנחות פו): כי כל בחינת התעוררות שלנו הוא רק כמדליק גר שאינו עושה כלום, רק שלוקח גר ומדליק בו נרות אחרים לאלפים ורבבות כמו שירצה. ובאמת אם לא היה לו אלו הנרות או הדברים שמדליקין, בודאי לא היה אפשר לו להדליק אבנים ועפר. וכן אם לא היה לו גר להדליק ממנו, או איזה דבר להוציא ממנו אש, בודאי גם בן לא היה אפשר לו להדליק. נמצא, שהכל מאתו יתברך האש והגר והשמן והפתילה, המדליק והנדלק, הכל מאתו יתברך. ואף על פי כן אם לא יעשה האדם המעשה כל שהוא, לקח הגר ולהדליק בו אחרים, בודאי לא יהיו גדלקים מעצמם, כי כך ברא ה' יתברך הבריאה, שהכין הכל באשר לכל בחינתו, ואף על פי כן רוצה דוקא שאנחנו נעשה ונגמר על ידי התעוררותנו מלמטה, אף על פי שבאמת הכל מאתו יתברך, כי כל עבודת האדם את ה' יתברך הוא בבחינת הדלקת והארת אור הנשמה, כמו שכתוב בזהר הקדוש: אעא דלא סליק ביה נורא מבטשין ליה, גופא דלא סליק ביה נהורא דנשמתא וכו'. וזה בחינת גר המערבי שהוא עדות שהשכינה שורה בישראל, כי ממנו היה מתחיל ובו היה מסים, הינו שהתחלה והסיום הכל ממנו יתברך לבד, כי גר המערבי היה דולק בנס, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא לט). ועל בן בודאי היה יכול הוא יתברך להדליק בעצמו את כל נרות המנרה, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות פו): וכי לאורה הוא צריך וכו', אך צוה לנו והזהיר מאד על הדלקת נרות המנרה, להורות שאף על פי שהכל מאתו יתברך כנ"ל, אף על פי כן אנו מחיבים על כל פנים להדליק את נרות המנרה. וזה יהיה נחשב להתעוררות שלנו, אף על פי שבאמת הכל מאתו יתברך, כי ממנו הוא מתחיל ובו היה מסים.

וזהו בחינת מעשה המנרה שהיה בלה מקשה, עד ירכה עד פרחיה מקשה היא, דהינו שכלה נעשית מעשת אחד מראשה עד סופה עם כל הכפתורים והפרחים וכו', הכל נעשה מחתיכה אחת. עד שנתקשה משה הרבה איך לעשותה, ואמר לו ה' יתברך: הטל את העשת לתוך האש ותצא המנרה. הינו, שכל המנרה שהיא כלל הארת התורה, הוא רק מחתיכה אחת מנה ובה שבאמת נעשית מאליה, כי היה בלתי אפשר לאדם לעשותה, כי קשה וכבד להאדם שיתעורר ויאיר מעצמו, ואף על פי כן צריכין לעשות המנרה למטה דיקא. ועל כן באמת נתקשה משה הרבה על זה, כי סוד זה נוגע בשער החמשים, שבאמת הכל באשר לכל ממנו יתברך, ואף על פי כן צריכין רק התעוררות ורצון ותשוקה

אל האמת, וזה נחשב להתעוררות שלנו כנ"ל:
ועל-כן כל הקרבת הקמרת היה בשעת הדלקת
המנורה והטבתה, כמו שכתוב (שמות לג): בהיטיבו
את הנרות יקטירנה. ובהעלות אהרן את הנרות וכו'.
כי קמרת, שהיא עקר בחינת תשובה פידוע, כי אחד
עשר סמני הקמרת מכניעין סטרא דמותא, כל
הסמנין אוהרנין, ומעלין הקדשה מעמקי עמקי
הקלפות פידוע, שזהו עקר בחינת תשובה. וכמו
שכתוב בכתבי האר"י ז"ל, שיזהר לומר קמרת
בכונה גדולה ויועיל לו לחזר בתשובה. נמצא,
שקמרת בבחינת תשובה, אבל עקר התשובה זוכין
בבחינת המנורה, שהוא בחינת אמירת תהלים,
שכולל יחד אתערוותא דלתתא ואתערוותא דלעלא
בקשר נפלא, מה שאי אפשר להבין ולהשיג כלל.
וזהו בחינת מה שראוה זכריה סוד הגאולה שלמה
על-ידי המנורה שראוה, כמבאר שם בהפטרות
בהעלותה ושבת הנכה שהוא (זכריה ד): ראיתי
מנורת זהב כלה ונלה על ראשה וכו'. וכלל הענין,
שהשמן היה נמשך מאליו כמו ממעין, כמו שכתוב:
ונלה על ראשה, וכמו שפרש רש"י שם. וסיים שם:
לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי וכו'. הינו כל ענין
הנ"ל, שעקר התשובה, שהיא עקר הגאולה, הוא לא
בחיל ולא בכח כי אם ברוחי וכו', כי הכל מאתו
יתברך. והעקר תלוי בבחינה הנ"ל, שנוכה שיהיה
נמשך בחינת הארת שער החמשים, ששם כלולים
יחד בקשר אחד אתערוותא דלעלא ואתערוותא
דלתתא, שזה זוכין על-ידי אמירת תהלים
והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו יתברך תמיד,
יהיה איך שיהיה. ואז אף-על-פי שידע בעצמו
שבודאי אינו יוצא ידי חובתו כלל, אף-על-פי-כן
באמת זהו סוד נפלא שאי אפשר להשיג, כי נמשך
משער החמשים שנמשך על שבעה קני המנורה,
שהם כלולים כל אחד משבעה, בחינת: 'שבעה
ושבעה מוצקות' וכו', שכל זה כלול באמירת תהלים
שכולל כל החמשים שערי תשובה (כמובא בלקוטי
מוהר"ן ב' – סימן ע"ג, ועיין בפנים), שהם תשובתנו
אליו ותשובתו אלינו, כולל כלם יחד, כי הכל אחד.
ועל-ידי זה תהיה הגאולה על-ידי משיח צדקנו שהוא
דוד. ועל-כן רמז הגאולה במעשה המנורה. (לקוטי
הלכות – הלכות קריאת שמע ה', אות י"ט)

מעשה המנורה

(במדבר ת, ד)

ובשביל זה נתקשה משה מאד על מעשה המנורה
כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וביותר מבאר במדרש
רבה פרשת בהעלותך פרשה ט"ו, מובא בילקוט
הראובני פרשת תרומה, שנתקשה בה מאד, ואפלו
כשה יתברך גלה לו חזר ושכח מעשיה כשירד, וחזר

ועלה ושאל ופרש לו וחזר ושכח וכן כמה פעמים, עד
שאמר לו הקדוש ברוך הוא: לך אצל בצלאל והוא
יעשה אותה וכו', ומיד עשה אותה בצלאל. התחיל
תמה ואמר: אני כמה פעמים הראה לי הקדוש ברוך
הוא ונתקשיתי לעשותה ואתה שלא ראית עשית
מדעתך — בצלאל 'בצל אל' היית עומד כשהראה
לי הקדוש ברוך הוא עשיתה, עד כאן לשונו.

וכל רואה ישתומם על המראה הזאת, איך יתכן
שמשה לא ידע ונתקשה כמה פעמים על עשיתה
ובצלאל עשה אותה מיד. ואם מחמת שהיה עומד
בצל אל כשהראה הקדוש ברוך הוא למשה
עשיתה, הלא משה בעצמו בודאי עמד שמה וה'
יתברך בעצמו למד עמו ונלה לו עשיתה פעם אחר
פעם, ואף-על-פי-כן נתקשה כל כך. ובצלאל שעמד
רק מצדו בצל אל השיג לעשותה מיד, אם רבי לא
שנה היא מגליה.

אך מה שאפשר להבין בזה מרחוק אנו מחיבים
לחתור ולפרש דברי רבותינו ז"ל הקדושים העמקים
מאד מאד, כי בודאי משה נתקשה מאד מאד כמה
פעמים במעשה המנורה שהוא בחינת לעשות כלי
קדושה ונוראה בזאת שיוכל להאיר על ידה הארת
הרצון דקדושה בכל ישראל, בכל אחד ואחד
מישראל בכל מה שיעבר עליו כל ימי חייו, שבכל
מיני השך ובכל מיני ירידות ונפילות שיעברו עליו
בכלם יתגבר בתקף הרצון שיאיר לו לעלות מכלם,
כי בודאי קשה מאד להשיג השגת עשית כלי נפלאה
בזאת, בפרט שכבר ראה משה בעיניו מה שנעשה
בזה העולם שאחרי כל האותות נוראות שעשה עם
ישראל ביציאת מצרים וקריעת ים-סוף ומתן תורה
וכו', אחר כך עשו מה שעשו וכו"ל, והבין וראה כמה
וכמה קשה לעזר לבעל בחירה, על-כן לא היה יכול
להשיג ולהכניס בדעתו עשית המנורה שהיא בחינת
הארת הרצון בתקונים נפלאים פאלה המרמזים
בשבעה קני המנורה ואחד עשר כפתורים ותשעה
פרחים ועשרים ושנים גביעים שכלם עולים ארבעים
ותשע, כנגד ארבעים ותשעה ימי הספירה שעברו
על ישראל ואחר כך קבלו את התורה ביום
החמשים, כמבאר כל זה בכונת האר"י ז"ל, ומובא
שהוא שרש התורה בחינת שער החמשים שהוא
שרש התורה שלא השיגו משה בחייו רק בעת
הסתלקותו נסתלק לשם, כי שם הוא בחינת רצון
העליון, בחינת רצון שברצונות שמכניס תקף הרצון
דקדושה בלב כל ישראל שיאיר להם בכל מיני השך
וכו', ועל-כן נתקשה על זה מאד.

אבל בצלאל שהוא בחינת התלמיד ההגון, הבין
וראה בצלאל, שמה שנתקשה משה כל כך הוא
מחמת עצם ענותנותו הגדולה שהיה ענו מאד ולא
רצה להחזיק טובה לנפשו, וכמבאר במקום אחר

ברעיא מהימנא פֿרשׂה בהעלותך (דף קנג:). ועל־כן נתקשה כל כף ולא הבין איד יעשה מנורה בתקונים כאלו שיאיר הרצון לנצח וכו' כנ"ל, מחמת שהבין שהדבר תלוי בו שצריך שיהיה נכלל כל כף ברצון העליון עד שיוכל להכניס הרצון לנצח בכל ישראל. והוא בענותנותו לא היה יכול להשיג שיהיה לו כח בזה, על כן נתקשה מאד מאד על זה, אבל בצלאל תלמידו הבין מרחוק גדלת רבו משה שאדרבא מחמת ענותנותו הגדולה כל כף הוא נכלל בתכלית הבטול ברצון העליון, כי שם אי אפשר להכלל בשלמות כי אם על־ידי תכלית הענוה והבטול כמו משה. על־כן בצלאל בחינת התלמיד השיג מיד עשיתיה כי הוא אמר אני בטוח בכחו של זקן שהוא משה רבנו שבודאי אעשה אותה ואומר אותה פראוי, כי אני מאמין בכחו של רבי שבודאי יגמר ויגמר ויכניס הארת הרצון בזה העולם עד שיאיר להם בכל מיני חשך, כי הצדיק האמת אינו יכול לידע מגדלת עצמו כל כף מגדל הבטול והענוה שלו כמו שיוכל להשיג מרחוק בחינת התלמיד, כי הבין שמחמת זה בעצמו שנתקשה כל כף על עשיתיה שזה מחמת ענותנותו על־ידי זה דיקא יגמר התקון של המנורה הנ"ל שהוא הארת הרצון וכו', ועל־כן בצלאל דיקא עשה אותה פראוי והכל בכחו של משה רבו. (לקוטי הלכות – הלכות ברכות השחר ה', אות מ"ו)

למה נגרע לבלתי הקריב

(במדבר מ, ז)

אלו האנשים שהיו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח שבאו לשאל למה נגרע. אלו שאלו בהגן, ותקנו בזה הרבה מאד, כי נתגלגל זכות על ידם שנתגלה על־ידי זה למשה דין פסח שני שהוא תקון גדול שהוא בחינת המשכת דרך התשובה, כי זה עקר שלמות התשובה שאפלו בשרואה האדם את עצמו שהוא רחוק מאד מה' יתברך וממאתו עליו ממשעשיו הרעים, אף על־פי־כן יחזק את עצמו ויבוא בקדה והכנעה לפני הצדיק האמת ולפני ה' יתברך וישאל על נפשו כמו ששאלו אלו האנשים שהיו טמאים ששאלו: למה נגרע להקריב את קרבן ה' וכו'. כמו כן ישאל כל אחד על נפשו אם יודע בעצמו ממאתו ממשעשיו שיבוא וישאל: ואם נפשי מטמאה במעשי הרעים אף על־פי־כן למה אנרע להקריב קרבן ה' — דהינו להתקרב לה' יתברך לעסק בתורה ולהתפלל וכו' שהוא בחינת קרבתו. כי בודאי יש לו תקנה גם־כן להתקרב לה' יתברך. ואז בודאי ימצא לו ה' יתברך תקון ויודיע להצדיק כמו שהודיע למשה תקון הפסח שני שהוא פליאה נשגבה, כי עקר זמן הפסח הוא רק בשעת יציאת מצרים שאז

דלג ה' יתברך על הקיץ וגאלם. ואז עקר זמן הקרבת הפסח. ועל שם זה נקרא פסח לשון פסיחה ודלוג שדלג על הקיץ, כי האיר עליהם אז הארה נפלאה, אבל מי שהיה טמא ולא קרב את הפסח במועדו איד יזכה להקריב פסח עוד, אבל ה' יתברך ברחמיו גלה הסוד למשה על־ידי שאלת הטמאים דיקא, והודיע לו שהטמאים יקריבו פסח שני באיר בימי הספירה. ובה הורה לנו דרך התשובה שאין שום יאוש בעולם כלל, כי אף על־פי שעבר זמן של עקר התקון ואנחנו טמאים במעשינו עדין יש תקנה אפלו שלא בזמנו, כי יש תקונים נפלאים ונעלמים מאד שיכולים לתקן אותנו גם עתה ובכל יום ויום. ובלבד שלא ניאש עצמנו מצעקה ותפלה לשאל בכל פעם למה נגרע להקריב את קרבן ה'. (לקוטי הלכות – הלכות ברכת הפרות ה', אות ט"ז)

ונסע דגל מחנה בני־דן מאספ

לכל־המחנה

(במדבר י, כה)

עקר תפלה בכונה הוא, לקשר ולאספ כל המחשבות והרצונות והנפשות לתוך דבורי התפלה, לקבץ פזרי הנפש שזה בחינת המחשבות המתפזרים בשעת התפלה אל החוץ, וצריך לקבץ הנפש מן הפזור שלא יהיה לו שום מחשבת חוץ, רק לקשר המחשבה אל הדבור בקשר אמיץ וחזק, ואזי מאספ לכל המחנות.

ועל־כן דגל מחנה דן היה מאספ לכל המחנות ופרש רש"י שהיו מחזירין כל האבדות של ישראל כי מחנה דן הוא בחינת מלכות שהיא בחינת תפלה כמובא בדברי רבנו גרו יאיר במאמר וביום הכפורים (סימן נו), עין שם היטב שמחנה דן הוא בחינת דינא דמלכותא, עין שם. ועל־כן הוא בחינת תפלה בבחינת דניי אלהים וגם שמע בקלי. וזה בחינת מאספ לכל המחנות שהיו מאספים כל המחנות דקדשה, הינו בחינת תפלה בכונה שעל־ידי זה מאספים ומקבצים כל המחנות לתוך הקדשה בבחינת החזרת הנפשות לאמם ושרשם, דהינו אל הכבוד (עיין בלקוטי מוהר"ן א' – סימן ס"ז), כי זה עקר תפלה בכונה, דהינו לקשר ולאספ כל המחשבות והרצונות והנפשות לתוך דבורי התפלה, לקבץ פזור הנפש שזה בחינת המחשבות המתפזרים בשעת התפלה אל החוץ. וצריך לקבץ הנפש מן הפזור שלא יהיה לו שום מחשבת חוץ רק לקשר המחשבה אל הדבור בקשר אמיץ וחזק ואזי מאספ לכל המחנות. וזה בחינת השבת אבדה, ועל־כן בני דן שהיו מאספים לכל המחנות היו מחזירין כל האבדות, כמו שפרש רש"י שבשביל זה היו נקראים

מאסף וכו'. (הלכות אבידה ומציאה – הלכה א', אות ג' בהתחלה לפי אוצר היראה – תפילה, אות ק')

ובנוחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל

(במדבר י, לו)

כל מה שמתרבין ומתחברין ביותר הרבה ישראל יחד נתרבה קדשנו וכבודו יתברך ביותר וכמו שאמרו רבותינו ז"ל אינו דומה מעטין העושים את המצוה למרבין וכו' הינו שכל מה שהרבה מישראל ביותר מתחברין ביחד לדבר שבקדשה לעשות רצונו יתברך נתגלה אחדותו הפשוט ביותר על ידי שרבים ביותר שהם דעות משנות ביותר מתחברין לדעה אחת לעשות רצונו יתברך. וזה בחינת ובנוחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל ודרשו רבותינו ז"ל מלמד שאין השכינה שורה בפחות משתי רבבות וכו' הרי שהיו ישראל וכו' נמצא זה גורם וכו'. כי כל מה שיששראל רבים ביותר נמשכת ונתגלה הקדשה ביותר על ידי שרבו דעות כאלו שהם משנים כל כך כי כל מה שהם רבים ביותר יש בהם שנוי דעות ביותר וכל מה שנתרבין השנויים ביותר ומתחברין ביחד לעבד אותו יתברך נתגלה אחדותו הפשוט ביותר על ידי שרבו דעות כאלו שהם פעולות משתנות כל כך מתחברין יחד בדעה אחת להתקרב אליו יתברך. (הלכות כלאי בהמה ד', אות כ')

ויהי העם כמתאננים

(במדבר יא, א)

הכלל, שעקר הוא האמת, כי בודאי אם יסתכל על האמת לאמתו, בודאי יחתר לה' יתברך עד שישוב באמת, כי אף על פי כן מה יהיה בסופו, כי סוף כל סוף יהיה מכרח להתתקן על ידי ענשים קשים ומרים אלפים שנים, רחמנא לצלן, הלא טוב לו שישוב מיד, כי באמת אין שום יאוש בעולם כלל, כמבאר אצלנו כמה פעמים. כי כל הנפילות והיאושים של העולם הוא רק מחמת הרחוק מאמת שמטעה את עצמו לומר שאינו יכול עוד לשוב, כמו שכתוב: "לא יאמין שוב מני השך", שאינו מאמין שאפשר לו עדין לשוב מני השך וכל זה מחמת השקר, כי הוא מבקש לעצמו עלילה לפטר עצמו מעבודת ה' יתברך כמו שפרש רש"י על פסוק: "ויהי העם כמתאננים", מבקשים עלילה איך לפרש מן המקום, כי כל אדם בטבעו יש לו רע המונעו מעבודת ה' יתברך וצריך לסבל צער ויגיעות לשבר זה הרע. ועל כן הוא מבקש בכל פעם לפרש עצמו מעבודת ה' יתברך מחמת הרע שבטבעו, אבל אף על פי כן אוי לו מיצרו אוי לו מיוצרו, כי אימת

הדין עליו מה יעשה ליום פקדה' וכו'. ועל כן אין לו שום התנצלות לפרש מה' יתברך רק על ידי שרואה שמתחיל כמה פעמים להתקרב לה' יתברך ואינו יכול לעמד בשום נסיון קל אזי מוצא לעצמו תרוץ לומר מה אעשה, באמת הייתי רוצה לשוב לה' יתברך, אבל מה אעשה כי יצרי מתגבר עלי בכל פעם ומה אועיל ומה אוחיל עוד כי כבר נתפסתי בגלות גדול עד שאי אפשר לשוב עוד, חס ושלום: אבל באמת כל זה הוא פתוי היצר הרע והסתת הבטל דבר מעצם הרע שבטבעו שרוצה לפטר עצמו ולפרש מה' יתברך על ידי דחיה וטעות זה. ובאמת הוא מטעה את עצמו, כי סוף כל סוף מה יהיה בסופו, כי אין חשך ואין צלמות להסתר שם כל פעלי און. ובודאי יהיה מכרח לתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ולא יותרו לו דבר אחד. ואם האדם רק חכם מעט ראוי לו לבלי להניח להטעות את עצמו, כי באמת אין שום יאוש בעולם כלל ואיך שהוא צריך לו לחתר ולחפש ולבקש הצלה ומנוס מעמקי השאול תחתיות ומתחתיו ואם הוא רואה שאף על פי שהוא חותר ימים ושנים לה' יתברך ועדין לא שב מטעותו, אף על פי כן יהיה עקשן גדול מאד ויתאחז בעבודתו יתברך בדרך עקשנות, כמו שכתב רבנו ז"ל, שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה' יתברך ויתלה עיניו למרום תמיד שיזכה לשוב אליו יתברך או להנצל מעתה ממה שהוא צריך להנצל כל אחד לפי בחינתו. וראוי להאדם הבר דעת שיהיה מרצה, שאפלו אם לא יפעל בכל עבודתו וטרחו ויגיעו, רק שעל ידי זה ינצל פעם אחת מאיזה עברה גמורה או הרחור או תאוה כל ימי חייו, דהינו שעל ידי עבודתו ותפלתו והתבודדותו וכו' יזכה שבסוף ימיו יהיה לו נחסר ונפחת עברה אחת, הינו שעל ידי עבודתו זכה שעבשו יש לו עברה אחת פחותה מחשבון עוונותיו מאשר היה לו אם לא היה חותר ומתפלל להנצל מהם גם זה היה כדאי לו. כי סוף כל סוף לא נשאר לאדם מכל עמלו ויגיעו מה שעמל וטרח בעולם הזה כי אם מה שזכה לפעמים להנצל מרע ועברות ולחטף לפעמים איזה מצוות. ואי אפשר להאריך בענין זה כי אלפים ורבבות יריעות לא יספיקו לבאר עד היכן האדם צריך להתחזק תמיד בהשתוקקות לה' יתברך ולא יניח את הרצון לעולם, כי כל אחד ואחד יש לו מניעות ובלבולים אחרים בכל יום ויום בלי שעור. והכלל, שעקר הוא האמת, כי אמת הוא אחד ומי שאינו רוצה להטעות את עצמו ומסתכל על האמת שלא יאבד עולמו הנצחי, בודאי ישוב אל ה' מכל מקום שהוא, כי אמת ה' לעולם. והבן היטב דברינו ויערבו לך לעד ולעולמי עולמים. (לקוטי הלכות – הלכות שלוחין ג')

וְתַדְבֵּר וְכוּ' בְּמִשָּׁה

(במדבר יב, א)

דע, שְׁלֹשׁוֹן הָרַע שֶׁל הָעוֹלָם מְזִיק וּפּוֹנֵם אֶת הָעֲנִיּוֹת. שְׁעַל־יָדַי לְשׁוֹן הָרַע שֶׁהָעוֹלָם מְדַבְּרִים, עַל־יָדַי הַפָּנִים הַזֶּה אֵי אֶפְשָׁר לְהַצְדִּיקִים לְהִיּוֹת עֲנִיּוֹם. כִּי פָנִים לְשׁוֹן הָרַע מְפָרִיד בֵּין עֲנִיּוֹה לְחֻכְמָה, וְעַל־יָדַיִּיזָה נִפְנֵם הָעֲנִיּוֹה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת עֲנִיּוֹ; וְאֶפְלוּ אִם יִהְיֶה עֲנִיּוֹ, הוּא בְּלֹא חֻכְמָה. וְזֶה יָדוּעַ, שֶׁעֲנִיּוֹה בְּלֹא חֻכְמָה אֵינָה כְּלוּם, כִּי בּוֹדָאֵי אֵינן זֶה מַעֲלַת הָעֲנִיּוֹה לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ בְּכַפִּיפַת רֹאשׁ בְּדַרְךְ שְׁמוֹת כְּאֵלוֹ הוּא עֲנִיּוֹ, כִּי זֶה עֲנִיּוֹה פְּסוּלָה, וְעַקֵּר הָעֲנִיּוֹה – כִּשְׂהִיא בְּחֻכְמָה, וְעַל־יָדַי פָּנִים לְשׁוֹן הָרַע נַעֲשֶׂה פְּרוּד בֵּין עֲנִיּוֹה לְחֻכְמָה, וְעַל־יָדַיִּיזָה אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת עֲנִיּוֹ. וְזֶה הִיָּה מַעֲלַת מִשָּׁה רַבְּנּוּ, עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁשִּׁבְּחָה הַתּוֹרָה אוֹתוֹ, שֶׁהִיָּה כְּלִי־כַף גְּדוֹל בְּמַעֲלַת הָעֲנִיּוֹה, עַד שֶׁאֶפְלוּ לְשׁוֹן הָרַע לֹא הִזִּיק לְעֲנִיּוֹתָנּוֹתוֹ. וְזֶה שְׁכַתּוֹב (במדבר יב): וְתַדְבֵּר וְכוּ' בְּמִשָּׁה וְכוּ'. נִמְצָא, שֶׁהִיָּה פָּנִים לְשׁוֹן הָרַע בְּעוֹלָם, אֶפְּעַל־פִּי־כֵן – וְהָאִישׁ מִשָּׁה עֲנִיּוֹ מְאֹד, כִּי הִיָּה בְּמַעֲלָה גְּדוֹלָה כְּלִי־כַף בְּעֲנִיּוֹה, שֶׁאֶפְלוּ פָּנִים לְשׁוֹן הָרַע לֹא הִזִּיק לוֹ לְעֲנִיּוֹה שְׁלוֹ. (לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן א' – סִימָן קצ"ז)

וְהָאִישׁ מִשָּׁה עֲנִיּוֹ מְאֹד

(במדבר יב, ג)

עַקֵּר הַעֲצָה הַגְּדוֹלָה הָאֲמִתִּית בְּכָל הַצְּרוֹת, חֵם וְשְׁלוֹם, שֶׁעוֹבְרִין עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל־אוֹ בַּפְּרָט, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן אֵינן שׁוּם עֲצָה נְכוֹנָה לְבִרְחַת מַהֵם, כִּי אִם עַל־יָדַי הַבְּטוּל אֶל הַתְּכַלִּית, דְּהֵינּוּ לְסַתֵּם עֵינָיו בְּחֻזְקָה וְלַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כִּי־שׁוֹן, וְלִבְטֹל עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית הַבְּטוּל כְּאֵלוֹ אֵינן בּוֹ שׁוּם הַרְגֵּשָׁה בְּלָל, רַק לְדַבֵּק וְלִבְטֹל מַחֲשִׁבוֹתָיו אֶל אוֹר הָאֵינֶסוֹף יִתְבַּרֵּךְ. וְזֶה יִכּוֹל כָּל אָדָם לַעֲשׂוֹת, כִּי אֶפְּעַל־פִּי שֶׁאֵינּוּ זוֹכֵה לְבְטוּל בְּשִׁלְמוֹת כְּמוֹ גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים הַשְּׁלֵמִים, אֶפְּעַל־פִּי־כֵן יִכּוֹל כָּל אָדָם לְבְטֹל אֶת עֲצָמוֹ אֵיזָה שְׂעָה, אִם יִרְצֶה בְּאֲמִתּוֹ, וְעַל־יָדַיִּיזָה יִתְבְּטְלוּ מִמֶּנּוּ הַיְסוּרִין וְהַצְּרוֹת. אִךְ אַחֲרֵי־כֵן יִכּוֹל לְהִיּוֹת שִׁיתְגַּבְּרוּ יוֹתֵר, חֵם וְשְׁלוֹם, וְצָרִיךְ לְבְטֹלֵם עַל־יָדַי חֲדוּשֵׁי־תּוֹרָה אוֹ עַל־יָדַי עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּחֻשֶׁק חֲדָשׁ.

וְעַל־כֵּן עַקֵּר קַבְּלַת הַתּוֹרָה הִיָּה עַל־יָדַי בְּחִינָה זֹאת, עַל־יָדַי שֶׁהֵיוּ תַחֲלָה בְּצָרָה גְּדוֹלָה בְּמִצְרַיִם עַד שֶׁבָּא מִשָּׁה רַבְּנּוּ וּבְטֹל עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית הַבְּטוּל, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (במדבר יב): וְהָאִישׁ מִשָּׁה עֲנִיּוֹ מְאֹד וְכוּ', שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת תְּכַלִּית הַבְּטוּל, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲנִיּוֹה אֲמִתִּית. וְעַל־יָדַי הַבְּטוּל הִיָּה בְּטֹל כָּל הַצְּרוֹת וְנֶאֱלָ אוֹתָנּוּ מִמִּצְרַיִם וּמִכָּל הַטְּמָאוֹת וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא. וּמִבְּחִינַת הַבְּטוּל הִיָּה הַמְּשִׁיךְ לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה לְגִרְשׁ הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת שֶׁלֹּא יִתְגַּבְּרוּ בְּיוֹתֵר אַחֲרֵי־כֵן.

(הַלְכוֹת נְשִׁילַת יָדַיִם שְׁחֲרִית – הַלְכָה ד', אוֹת ד')
בְּהַתְּחִלָּה. וְעֵינָן גַּם אוֹצֵר הִירָאָה – יְסוּרִים וַיְשׁוּעָה,
(אוֹת ב')

וְהָאִישׁ מִשָּׁה עֲנִיּוֹ מְאֹד

(במדבר יב, ג)

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל שֶׁבְּשִׁבְלִיל זֶה נִתְּנָה הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי מִפְּנֵי שֶׁהוּא הַר נְמוּךְ, לְהוֹרֹת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה כִּי אִם עַל־יָדַי עֲנִיּוֹה וְשִׁפְלוּת כְּמוֹ מִשָּׁה רַבְּנּוּ עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וְלְהוֹרִידָהּ לְיִשְׂרָאֵל לְזַכּוֹת אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד שְׂיִזְכֶּה לְקִיּוּמָה כִּי אִם עַל־יָדַי עֲנִיּוֹה וְשִׁפְלוּת אֲמִתִּית כְּמוֹ מִשָּׁה, כִּי עַל־יָדַי עֲנִיּוֹה אֲמִתִּית שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵינן מִמְּשֵׁ, הוּא דִּיקָא יִכּוֹל לַעֲלוֹת וְלִכְלֹל בְּבַחֲינַת מְקוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעְלָה מִהַמְּקוּם, שְׁשֵׁם דִּיקָא יוֹדְעִים מְקוּם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וַיְכּוֹלִים לְזַכּוֹת אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד. כִּי מִי שֶׁאֵינּוּ בְּתַכְלִית הָעֲנִיּוֹה הַזֹּאת וְאֵינּוּ בְּתַכְלִית הַבְּטוּל רַק עַדִּין יֵשׁ לוֹ אֵיזָה יִשׁוּת, עַדִּין הוּא בְּתוֹךְ בְּחִינַת מְקוּם וְאֵינּוּ נִכְלָל בְּשִׁלְמוֹת בְּבַחֲינַת לְמַעְלָה מִהַמְּקוּם, וְעַל־כֵּן אֵינּוּ יוֹדְעֵ אֶת מְקוּם שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְאֵינּוּ יִכּוֹל לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְזַכּוֹת לְפִי מְקוּמוֹ, רַק זֶה הַצְּדִיק שֶׁהוּא עֲנִיּוֹ כְּמִשָּׁה, שֶׁהוּא אֵינן מִמְּשֵׁ בְּתַכְלִית הַבְּטוּל בְּאֲמִתּוֹ וּמֵאַחֵר שֶׁהוּא בְּבַחֲינַת אֵינן בְּאֲמִתּוֹ אֵינן לוֹ שׁוּם מְקוּם בְּלָל, עַל־כֵּן הוּא נִכְלָל בְּאֲמִתּוֹ בְּבַחֲינַת לְמַעְלָה מִהַמְּקוּם וַיְכּוֹל לַעֲשׂוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, דְּהֵינּוּ לְזַכּוֹת אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מְקוּמוֹ בְּנִי"ל, מֵאַחֵר שֶׁיּוֹדְעֵ מְקוּם כָּל אֶחָד. וְעַל־כֵּן מִכָּל הַמַּעֲלוֹת וְהַקְּדָשׁוֹת שֶׁל מִשָּׁה רַבְּנּוּ עֲלִיו הַשְּׁלוֹם, אֲדוֹן כָּל הַנְּבִיאִים וְהַחֻכְמַיִם, לֹא שִׁבְּחָה הַתּוֹרָה אוֹתוֹ כִּי אִם בְּמַעֲלַת הָעֲנִיּוֹה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "וְהָאִישׁ מִשָּׁה עֲנִיּוֹ מְאֹד וְכוּ'". כִּי זֶה הָעַקֵּר, שְׁעַל־יָדַי זֶה דִּיקָא זָכָה לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה וּלְמִסְרָהּ לְיִשְׂרָאֵל, כִּי עַקֵּר קַבְּלַת הַתּוֹרָה שְׂזָכָה מִשָּׁה הִיָּה עַקֵּר הַגְּבוּרָה וְהַמְּלַחְמָה שְׂיִקְבְּלָה בְּאִפְּן שְׂיִוְכַל לְמִסְרָהּ לְיִהוּשֻׁעַ תְּלַמִּידוֹ שְׂיִוְכַל לְמִסְרָהּ לְיִשְׂרָאֵל מִדּוֹר לְדוֹר לְעוֹלָם, כִּי עַל מִשָּׁה בְּעֲצָמוֹ לֹא הֵיוּ הַמְּלַאכִים מְקַטְרְגִים כָּל כֶּף, כִּי יָדְעוּ גְּדָל קְדָשְׁתּוֹ הָעֲצוּמָה שֶׁכִּבֵּר נִצַּח וְשִׁבֵּר הַיָּצֵר הָרַע בְּתַכְלִית, אִךְ כָּל עַקֵּר קְטָרוּנֵם הִיָּה עַל שְׂרָצָה מִשָּׁה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וּלְמִסְרָהּ לְיִהוּשֻׁעַ תְּלַמִּידוֹ שֶׁתְּהִיָּה נִמְשַׁכַּת לְיִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹת עוֹלָם. וְעַל זֶה סָבְרוּ שְׂיִשׁ לְהֵם כַּח לְקַטְרֵג מִחֲמַת שְׂרָאוֹ שֶׁאֵינן מַעֲשֵׂי הַדּוֹרוֹת עוֹלִים יָפָה וְעַל־כֵּן סָבְרוּ שְׂיִכּוֹלִים לְקַטְרֵג כְּמוֹ שֶׁקְטָרְגוּ עַל בְּרִיאַת אָדָם הַרְּאוּשׁוֹן מִחֲמַת שְׂרָאוֹ שְׁסוּפּוֹ לְחַטָּא. וְאַפְּעַל־פִּי שֶׁעֲכָשׁוּ כִּבֵּר רָאוּ מַעֲשֶׂה ה' שֶׁה' יִתְבַּרֵּךְ גָּמַר בְּרִצּוֹנוֹ וּכְבֵּר הֵיוּ בְּעוֹלָם הָאֲבוֹת אַבְרָהָם וַיְצַחֵק וַיַּעֲקֹב וְהַשְּׁבָטִים הַקְּדוּשִׁים עַד שֶׁיִּצְאָ אוֹר נִפְלָא בְּזָה

על-ידי עֲנוּה נצול מִפְּנֵים הַבְּרִית. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ: כָּל הַגְּדוֹל מִחֵבְרוּ – שֵׁישׁ לוֹ גְּדִלוֹת, יִצְרוּ גְּדוֹל מִמֶּנּוּ – שֶׁמֶתְנַבֵּר עָלָיו הַיָּצֵר הָרַע בְּתַאוֹת נְאוּף, כִּי זֶה עֶקֶר הַיָּצֵר הָרַע, כַּמּוֹכָא בְּזֵהר (ויקרא דף טו:): עֶקֶרָא דִּי־עִירָא בִּישָׂא לְגַלְגָּא עֲרִיזִין. (לקוטי מוהר"ן א' – סימן ק"ל)

וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנוּ מְאֹד

(במדבר יב, ג)

עֶקֶר מִדַּת הָעֲנוּה – בְּשִׂיחָהּ בְּמִדְרָגָה שְׂיֻכָּל לְכַתֵּב עַל עֲצָמוֹ כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבְּנּוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (במדבר יב): וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנוּ מְאֹד. זֶהוּ מִדְרַגַּת הָעֲנוּה בְּתַכְלִית, וְכִמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בְּאִמּוֹרָאִים, שֶׁאָמַר רַב יוֹסֵף (סוּטָה מט:): לֹא תִתְּנִי עֲנוּה, דְּאִיכָּא אֲנָא. (לקוטי מוהר"ן א' – סימן קמ"ז)

בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ

(במדבר יב, ו)

בְּרַב בְּנֵי אָדָם הַמְּדַמָּה אֵינוֹ מְבַרֵר, וְעַל-יְדֵי זֶה בְּשַׁעַת שְׁנָה מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ הַמְּדַמָּה בְּבִלְבוּלִים, שֶׁהֵם הַחֲלוּמוֹת הַמְבַלְבְּלִים שֶׁל רַב בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם בְּאִים מְבַלְבּוֹל הַמְּדַמָּה בְּשַׁעַת שְׁנָה. אֲבָל הַצַּדִּיק שְׂזוּכָה לְתַקֵּן הַמְּדַמָּה, אֲזִי גַם הַחֲלוּמוֹת שְׁלוֹ בְּרוּרִים צוֹדְקִים וְאִמְתִּיִּים, בְּבַחֲיִנַת (בְּרִכּוֹת נה:): חֵלוֹם עַל-יְדֵי מַלְאָךְ. כִּי הוּא זוֹכָה לְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּחִינַת רוּחַ נְבוּאָה שֶׁמְבַרֵר הַמְּדַמָּה, וְעַל-כֵּן בְּשַׁעַת הַשְּׁנָה בְּעֲצָמוֹ הוּא מְקַבֵּל בְּחִינַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֵלוֹם עַל-יְדֵי מַלְאָךְ. כִּי הַחֵלוֹם הוּא בְּחִינַת נְבוּאָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (בְּרִכּוֹת נז) בְּחִינַת (בְּמִדְבָר יב) בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ. וְלַהֲפֹךְ, מִי שֶׁאֵינוֹ זוֹכָה לְבִרַר הַמְּדַמָּה, נֶאֱחָזִים בָּמָה בְּלְבוּלִים בְּהַמְּדַמָּה, וְעַל-יְדֵי זֶה מְבַלְבְּלִים הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת אוֹתוֹ בְּשַׁעַת שְׁנָה בְּחֲלוּמוֹת מְבַלְבְּלִים, בְּבַחֲיִנַת חֵלוֹם עַל-יְדֵי שָׂדֵי, שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי בְּלָבוֹל הַמְּדַמָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת זְהֻמַּת הַנְּחָשׁ וְכוּ'. (הַלְכוֹת צִיצִית – הַלְכָה ה', י"ב)

בְּכָל-בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא

(במדבר יב, ז)

הַכֹּלֵל, שֶׁעֶקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם הוּא עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְכָל מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה". וְכָל הַתּוֹרָה כְּלָה עוֹמֶדֶת עַל הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כָּל מִצְוֹתַיִךְ אֱמוּנָה". וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל: בָּא חֲבִקוּק וְהַעֲמִידֵן עַל אַחַת – וְצַדִּיק בְּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה. כִּי, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ לָנוּ אִישׁ נֶאֱמָן בְּאִמַּת שְׂרָאוֹי לְסִמְךָ עָלָיו, וְאֵנוּ יוֹדְעִין מַה לְסַחֵר בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא מֹשֶׁה רַבְּנּוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהַצְּלִיחַ אוֹתָנוּ בְּהַצְּלָחָה הַנְּצַחִית וְהוֹדִיעַ לָנוּ מַה אָנוּ צְרִיכִין לְסַחֵר בְּזֶה הָעוֹלָם הַרְחוֹק מְאֹד מֵעוֹלָמוֹת עֲלוֹיָנִים, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא בָּאֵנוּ לָזֶה

שֶׁהוּא מֹשֶׁה רַבְּנּוּ שֶׁהַתְּנַבֵּר וְנִצַּח הַמְּלַחְמָה כְּרָאוֹי, אַף-עַל-פִּי-כֵן קִמְרָנוּ עַל מַה שֶׁרוּצָה לְמַסְרָה לְיִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹת, כִּי רָאוּ שֶׁעַתִּידִים לְחַטֵּא בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, מְכַל שֶׁכֵּן בְּדוֹרוֹת הָאֲחֵרִים, בְּפֶרֶט בְּסוֹף הַדּוֹרוֹת, אֲבָל מֹשֶׁה בְּעֵצֶם כַּחוֹ לֹא דִי שֶׁהַתְּנַבֵּר עָלֵיהֶם וְקִבֵּל אֶת הַתּוֹרָה אַף גַּם קִבְּלָהּ בְּכַח בְּזֶה עַד שְׂיֻכָּל לְמַסְרָה לְיַהוּשֻׁעַ תַּלְמִידוֹ שְׂיֻכָּל לְהַמְשִׁיכָה מִדּוֹר לְדוֹר לְעוֹלָם. וְכָל זֶה זָכָה עַל-יְדֵי שֶׁקִּבְּלָהּ מִסִּינֵי שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁפָלוּת אִמְתִּי, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה נִכְלָלִים בְּבַחֲיִנַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהַטּוֹת כְּלָפֵי חֶסֶד וְלִזְכוּת אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מְקוֹמוֹ, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהַצִּיל אֶפְלוֹ אֶת הַנְּרוּעַ שֶׁבְּגִרוּעִים מְקַטְרוּג הַמְּלָאכִים עַד שֶׁגַם הוּא יִזְכֶּה לְבַחֲיִנַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה וְלְהַמְשִׁיכָה לְדוֹרוֹת, כִּי הַמְשַׁכֵּת הַתּוֹרָה מִדּוֹר לְדוֹר הוֹכֵה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְכֶם וְדַבַּרְתֶּם בָּם וְכוּ' וְלִמְדַתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם וְכוּ'". וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַתּוֹרָה "כִּי מִרְחֻמִּים וְכוּ' שֶׁהַחַיִּיב עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְעַסֵּק בִּישׁוּב הָעוֹלָם, דְּהֵינּוּ לְדַבֵּר עִם חֲבֵרָיו לְעוֹרְרָם לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבַרֵךְ וְכוּ', אֲבָל הַבַּעַל דְּבַר מַתְנַרְהָ עַל כָּל אָדָם וְאֵינוֹ מְנִיחוֹ לְעַסֵּק בְּזֶה וְאִם יִרְצֶה לְהַתְּנַבֵּר כְּנִגְדּוֹ, הוּא מַתְנַרְהָ בּוֹ בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּיָדוּעַ. עַל-כֵּן עֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁהוּא עָנוּ כְּמֹשֶׁה שֶׁעַל-יְדֵי זֶה יְכוּל לְעַלּוֹת וְלְכַלֵּל בְּבַחֲיִנַת מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁעַל-יְדֵי זֶה הוּא מְזַכֵּה אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד וּמְצִילוֹ מִקְטְרוּג הַמְּלָאכִים עַד שֶׁמְזַכְּהוּ שֶׁגַם הוּא יֵאָחַז עֲצָמוֹ בְּכַסָּא הַכְּבוֹד וְכוּ'. (הַלְכוֹת הַעוֹשָׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוּבוֹ וְהַלְכוֹת הַרְשָׁאָה – הַלְכָה ה', אוֹת יט)

וְתַדְבֵּר מְרִים וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה עַל-אֹדוֹת

הָאִשָּׁה הַפְּשִׁית

(במדבר יב, א)

עַל-יְדֵי עֲנוּה נצול מִנְאוּף וְזוֹכָה לְשִׁמְרַת הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (סוּטָה ד:): כָּל הַמִּתְנַאֲהָ, לְסוֹף נִכְשָׁל בְּאִשְׁת־אִישׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: וְאִשְׁת־אִישׁ נִפְשׁ יִקְרָה תְּצוּד. וְזֶה פְּרוּשׁ הַסְּמִיכוֹת (במדבר יב): וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנוּ מְאֹד וְכוּ', לְפָסוּק: וְתַדְבֵּר אַהֲרֹן וּמְרִים בְּמֹשֶׁה; כִּי הֵם דְּבָרוּ עַל אֹדוֹת הָאִשָּׁה הַפְּשִׁית אֲשֶׁר לָקָה, כִּי בּוֹשִׁית עַל-שֵׁם יְפִיָּה נִקְרָאת, וְהֵם אָמְרוּ שֶׁלְקָחָה לְשֵׁם יְפִי, וְעַל-כֵּן דְּבָרוּ עַל הַפְּרִישׁוֹת, כִּי הֵם לֹא רָצוּ לְהֶאֱמִין שֶׁאֲפָשֶׁר לְהִיּוֹת פְּרוּשׁ. וְעַל זֶה הַשִּׁיבָה הַתּוֹרָה וְסִמְכָה תַּכְף: וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנוּ מְאֹד מְכַל הָאָדָם – כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהָיָה עָנוּ מְכַל הָאָדָם, הָיָה אֲפָשֶׁר לוֹ לְהִיּוֹת פְּרוּשׁ לְגַמְרִי, וְלֹא הָיָה לוֹ יְחוּדָא תַּתְּאָה כְּלָל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל (סְנֵהדְרִין יט:): תַּקְפּוּ שֶׁל יוֹסֵף – עֲנוּתְנוֹתוֹ שֶׁל בַּעַז; תַּקְפּוּ שֶׁל בַּעַז – עֲנוּתְנוֹתוֹ שֶׁל פְּלִטִי בֶן לִישׁ. כִּי הוּא תְלוּי בְּעֲנוּה, כִּי

העולם כי אם לסחר בו סחורות למרחקים גדולים ששם מצליחים ומרויחים הרבה מאד מאד באלו הסחורות שסוחרים בזה העולם הנשמי דיקא, רוח גדול ונפלא ונורא מאד בלי שעור וערך עין לא ראתה וכו' (כמו שכתוב בלקוטי תנינא, בסימן נ"ה, עין שם), אבל אין אדם יודע במה משתכר בזה העולם הרחוק מאד ממדינתנו שאנו צריכין לשוב לשם, על-כן חמל עלינו ה' יתברך ושלח לנו רועה נאמן הוא משה רבנו עליו השלום, שכתוב בו בכל ביתי נאמן הוא, והוא חמל עלינו, הוא הצליחנו, הוא האיר עינינו והודיע לנו כל התורה והמצוות שמסר לנו מפי הקדוש-ברוך-הוא והודיענו כל הסחורות הקדושות שאנו צריכין לסחר בזה העולם, שהם: לבישת ציצית והנחת תפלין ושאר כל המצוות הקדושות והנוראות. ובודאי אין אנו צריכין עתה לבלות ימים חס ושלום, לחקר חס ושלום אם יצליח באלו הסחורות, כי בודאי מי שחוקר בזה, מלבד מה שהוא רשע ואפיקורוס וכו', אף גם הוא שומה ואויל ופתי ומשגע, שרוצה להיות חכם להרע לחקר אחר איש נאמן בזה ורוצה לידע דוקא בדעתו ולהבין בשכלו מדוע יצליח בואת הסחורה, היש פתי מזה, שבותבין לו ממרחקים אנשים נאמנים וחכמים אמתיים נוראים כאלה, שימהר לסחר אלו הסחורות בתכלית המהירות והזהירות, כי יצליח בהם מאד הוץ עתק בלי שעור, והוא בודון לבו מתעצל ורוצה לחקר תחלה הטעם מדוע אלו הסחורות חשובים שם ובתוך כך מתעצל לסחר הסחורה ומבילה ימיו בהבל וריק ובא לשם בחרפה וכלמה, ריק ונעור מכל טוב! מכל שכן אם הביא לשם דברים האסורים לבוא לשם, שמענישין את המביאים לשם בענשים קשים ומרים מאד בלי שעור. אוי לאותה בושה, אוי לאותה כלמה.

והנמשל מובן ממילא, שמשנה רבנו עליו השלום וכל הצדיקים, הנביאים ראשונים ואחרונים וכל התנאים ואמוראים וכו', בותבין לנו להזהר לקים תורת משה, כי נצליח על-ידי זה מאד בעולם הבא, והם אנשים נאמנים חכמים ונבונים ואוהבים אותנו באמת, בודאי אין אנו צריכים לחקר אחריהם חלילה, רק להתאמין להם ולילך בדרכיהם ועל-ידי זה נוכל לסחר כל הסחורות הקדושות שהם תורה ומצוות, כי אין אנו צריכין לבלות ימינו על שום חקירה לחקר אחריהם חלילה, רק כל ימינו נעסק לקבץ ולסחר אלו הסחורות היקרים מפז ומפנינים וכל חפצים לא ישוו בהם. וזה ששבח שלמה המלך עליו השלום את האמונה הקדושה אשת חיל מי ימצא וכו', כי האמונה הקדושה נקראת "אשת חיל", כי אמת ואמונה הם בחינת איש ואשה, כמובא בסימן ז', עין שם. והוא משבח את האמונה, שהיא אשת חיל,

בכל השיר הזה בלשון רוח והצלחה בסחורה שהיא מצליחת ומרוחת הרבה בסחורתה, כמבאר בכל השיר הנפלא הזה מתחלתו ועד סופו, כי עקר הצליחת האדם בסחורה הקדושה הצליחה אמתית ונצחית היא על-ידי האשת חיל, שהיא האמונה הקדושה שנקראת "אשת חיל". וכמובא בכל כתבי האר"י שהאמונה היא בחינת מלכות, שהיא בחינת אשה יראת ה', בחינת אשת חיל. וזהו: "היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה". שעל-ידי האמונה הקדושה שסומכין על משה רבנו עליו השלום, ועל הצדיקים ההולכים בדרכיו, על-ידי זה יכולים לסחר סחורות למרחקים ולהביא לחמו וחיותו לנצח ממרחקים גדולים, אף-על-פי שאין אנו יודעין מה לסחר לשם, כי כבר הודיע לנו איש נאמן באמת מה אנו צריכין לסחר לשם, שעל-ידי זה נצליח שם תמיד. (לקוטי הלכות - הלכות גילוח ד', אות ג')

לא-כן עבדי משה

(במדבר יב, ז)

התגלות האור הוא בחינת נבואה, בחינת ואראך את ה', בחינת 'בשם ה' אלקינו נזכיר' ראשי תבות 'נביא' המובא בהא"ב (ספר המדות, תפלה חלק ב אות יד), ועקר הנבואה ביום, כמו שדרשו רבותינו ז"ל על פסוק ביום צותו וכו'. ועל-כן לנביאי אמות העולם אינו נגלה אלא בלילה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (במדבר רבה פרשה כ). כי אצלם מגיע הנבואה בודאי רק בבחינת אתערותא דלעלא, כי הם אינם ראויים בודאי, על-כן באה עליהם הנבואה בלילה דיקא. גם אפלו בנביאי ישראל הצדיקים נמצא לפעמים שנגלה עליהם בלילה, וזה כשקבלו הנבואה בעת שעדין לא היו כדאי וראויים להתגלות הזאת. כי בענין אתערותא דלעלא ואתערותא דלתתא יש כמה בחינות, כי אפלו כשמקבל האור על-ידי אתערותא דלתתא, אבל אין ההתעוררות ראוי לאותו ההתגלות, נחשב בחינת אתערותא דלעלא. וזה היה שלמות משה שזכה לנבואת פנים בפנים יותר מכל הנביאים, מחמת שהיה קדוש ופרוש כל כך, ויגע כל כך בשביל ה' יתברך, עד שזכה לקבל התגלות הנבואה רק בבחינת אתערותא דלתתא, שזה עקר שלמות האור כנ"ל.

וזה שהוכיח אותם ה' יתברך (במדבר יב): אם יהיה נביאכם ה', 'נביאכם' דיקא. שזה יתברך הוא נביא שלהם, דהיינו שממשיך להם הנבואה מלמעלה, בבחינת אתערותא דלעלא. ועל-כן 'בחלום אדבר בו' כנ"ל. לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא וכו' ותמונת ה' יביט, 'יביט' דיקא, שהוא בעצמו מביט בתמונת ה' בבחינת אתערותא דלתתא בשלמות

ראיתי מגורת זהב כלה וגלה על

ראשה

[מתוך ההפטרה של פרשת בהעלותך]

וזה בחינת מראה המגורה של זכריה שמפטרין בפרשת בהעלותך ובשבת הנכה שראה את המגורה וכו' (זכריה ד) ושנים זיתים עליה אחד מימין ואחד משמאל ואמר: מה אלה אדוני, ויאמר לו הלא ידעת מה אלה, ויאמר: לא ידעתי, הינו שגם זכריה נתקשה על עסק תקון המגורה מאד מחמת שראה ששנים זיתים עליה שהם שני אילנות אחד מימין ואחד משמאל שהם בחינת אילנא דחיני ואילנא דמותא, שהם בחינת סטרא דקדשה וסטרא אחרא שכנגדה, שמתגבר בכל פעם רע לעמת טוב וכו', על-כן שאל מה אלה שתי פעמים, כי לא היה יכול להשיג איד יכולין לכבש הר כזה, מאחר שהסטרא אחרא מתגברת כנגד כל אדם כל כך כף כף בכל פעם. והשיב לו המלאך (שם): לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות, בחינת רצון שנקרא רוח ה' כמו שכתוב (יחזקאל כ): העולה על רוחכם, הינו על-ידי תקף הרצון דקדשה הנמשך מרוח ה' על-ידי הצדיקי אמת בחינת משה על-ידי זה יתגבר כל אחד לא בחיל ולא בכח כי אם על-ידי תקף הרצון וכו'. וזהו (זכריה ד): מי אתה הר הגדול לפני זרבל למישור, שאפלו החר הגדול שהוא בחינת השונאים והמונעים הגדולים (וכעין שפרש רש"י שם) לפני זרבל למישור כי כלם יתבטלו לפני הצדיק האמת בחינת זרבל שהוא בחינת משיח על-ידי תקף הרצון שיאיר בישראל.

וזה שכתב אדוננו מורנו ז"ל בספר האלה בית (אות גר תמיד), שעל-ידי הדלקת גר תמיד נצולין מגורת שמד, כי גר תמיד הוא בחינת הרצון שעל-ידי זה נתבטל בחינת שמד כי עולים משמד לרצון. (לקוטי הלכות – הלכות ברכות השחר ה',

אות מ"ז)

שזוכה על-ידי קדשתו ופרישותו. כי הם אף-על-פי שהיו צדיקים נוראים, ובודאי קבלו הנבואה בקדשה על-ידי הכנתם בבחינת אתערותא דלתתא, אבל כנגד קדשת משה נחשב קבלת נבואתם בבחינת אתערותא דלעלא, בבחינת אם יהיה נביאכם ה', וכו"ל. ועל-כן פרש שם רש"י: והם צועקים מים מים, דהינו שלא היתה הכנתם בשלמות, וכו"ל. (ליקוטי הלכות – הלכות קריאת שמע ה', אות ח')

ותמנת ה' יביט

(במדבר יב, ח)

ישראל קדושים מזוהרים פן יהרסו אל ה' לעלת, רק עומדים ממרחק ומאמינים בו יתברך באמונה לבר. וזה בחינת (שמות ג): ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלקים, שאפלו משה רבנו עליו השלום הסתיר פניו וירא מהביט אל האלקים, ועל-ידי זה דיקא זכה להשגות עצומות באלקותו יתברך בחינת (במדבר יב): ותמנת ה' יביט וכו'. וזה בחינת (ישעיה נז): שלום שלום לרחוק ולקרוב, שדיקא על-ידי התרחקות הוא מתקרב. (הלכות כתובות – הלכה ד', אות ד')

אל נא רפא נא לה

(במדבר יב, יג)

בשהדינין, חס ושלום, גוברים על האדם, אין להתפלל עבורו להזכיר שמו, שלא יתגברו הדינין, חס ושלום, וכמו דאיתא, שנה לא קרא לו אביו שם בעת לדתו, משום שהיה אז העולם בדינין, ועל-כן לא רצה אביו לתן לו שם, כי על-ידי השם יהיה נכר ומסים בין המקמרגים, ויכלו הדינים להתגבר עליו. וזהו בשהתפלל משה רבנו, עליו השלום, על מרים, לא הזכיר שמה, רק אמר סתם: אל נא רפא נא לה (במדבר יב); כי מחמת שהיו הדינין גוברים עליה, לא רצה להזכיר שמה בפרוש כנ"ל, ואף-על-פי-כן העלים שמה ברמז נפלא בתוך תפלתו, כי נא רפא בגימטריא מרים יוכבד, מכון ממש, הינו שם החולה ושם אמה, שצריך להזכיר על החולה בשמתפללין עליו, אף לא רצה להזכיר בפרוש, כנ"ל. (לקוטי מוהר"ן א' – סימן קע"ד)

שבת שלום

לאחינו כל בית ישראל
הוצאת חומשים עם פירוש הלכות
במחיר הקרן

125 ש"ח לסט (5 כרכים)

פרטים והזמנה: 054-8429006 (מאיר)